

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

PETA KORIZMENA NEDJELJA

**JA SAM USKRNUĆE I
ŽIVOT**

11 / 2020.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANDŽELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XV. (2020.), Broj 11(441)
PETA KORIZMENA NEDJELJA,
29. ožujka 2020.

Kontakt:

vlač. Željko Rakošec, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Naslovna stranica:
Maurice Denis, *Lazarovo uskrišenje*,
<https://www.beaussant-lefevre.com>

OŽUJAK - TRAVANJ

Ned 29. PETAK KORIZMENA
NEDJELJA -Gluha“
Jona; Bertold; Eustazije

Pon.	30.	Kvirin Bogoljub, Leonard
Uto.	31.	Benjamin; Amos; Ljubomir;
Sri.	1.	Hugo; Teodora; Anastazije
Čet.	2.	Franjo Paulskl; Dragoljub;
Pet.	3.	Siksto; Krest; Svevlad
Sub.	4.	Izidor Seviljski; Žiga; Strahimir

MEDITACIJA

Zahvala 3

RAZMIŠLJANJE S POVODOM
Korizma bez euharistije ... 4

SLUŽBA RIJEČI -

UVOD U ČITANJA
Pomazanik, svjetlo i prorok 6

ČITANJA
Ja sam uskrsnuće i život. 8

HOMILIJA
Govorim i činim 10

KATEHEZA

Sakrament isповједи
Ispovijed i pričest u neredovitim
obiteljskim situacijama 12

Mali vjeronomučni leksikon 15

NAŠI POKOJNI 16

Zahvala

Gospodine, od tebe dolazi sve: obrana i pogibao, svjetlo i tmina. Hvala ti što to znam.

Ništa se ne događa samo od sebe. Zahvalujem tebi što je sada dan i što dolazi noć kad nestaje dana. Ništa se samo po sebi ne razumije, događalo se po danu ili po noći.

Prošli su milijuni godina, mene nije bilo. Milijuni će proći, kad mene više neće biti. Negdje u sredini par je ljeta kad je i za mene na ovoj zemlji dan. Hvala ti za taj komad vremena. Nemam prava da ga uživam.

Za mene je dar sve što se događa: dar istina koju shvaćam, dar ljubav koju darujem ili primam, dar životna snaga što me ispunja.

Tvoja je misao što meni na pamet pada. Odakle bi mi došla, ako ne od tebe?

Tvoj je dar sve što mi se događa. Kako bi se dogodilo, da nije od tebe?

I što me se teško doima, tvoja je volja. I za to ti hvala.

Sve što imam, sve što jesam, tvoje je čudo. U svemu gledam tebe.

Gospodine, hvala ti da mogu vidjeti tvoju volju. Hvala ti iz svega srca.

Joerg Zink, *Kako danas moliti*, KS, Zagreb, 1988

Prihvati vlastitu prolaznost

Tko već nije sanjao o savršenu životu: o životu bez briga i trpljenja, bez žalosti, sukoba i rata? Duhovni izazov pred koji smo stavljeni sastoji se u tome da prepoznamo tragove ovoga života u savršenosti usred našega svakodnevnog hrvanja. Prihvatimo li istinu našega prolaznog života, dodirnut ćemo vječni život, sadržan u njemu u klici. (...)

Samo onda kad se suočimo sa svojom prolaznošću, moći ćemo doći u dodir sa životom koji nadilazi smrt. Naše nam nesavršenosti daju gledati na život u savršenosti, koji nam je Bog obećao u Kristu i po Kristu.

Henri J. M. Nouwen, *Živjeti - ovdje i sada*, KS, Zagreb, 2009.

Korizma bez euharistije ...

Sukladno Vladinim mjerama za ograničavanje širenja koronavirusa, hrvatski biskupi odlučili su suspendirati euharistijska i sva druga javna liturgijska slavlja. Vjernici su tako prisiljeni na neočekivani "euharistijski post" usred korizme. Ovo je mjera bez presedana.

Premda je ta mjera u potpunosti opravdana, štoviše postala je obvezna s obzirom na odluke koje su donijele državne vlasti., odluka biskupa pogodila je, štoviše i šokirala brojne kršćane. Osobe koje su već ranjive, zbog starosti, bolesti ili usamljenosti, tako su jednostavno lišene duhovne i ljudske potpore.

Kako duhovno proći kroz ovo razdoblje?

Kako se postaviti

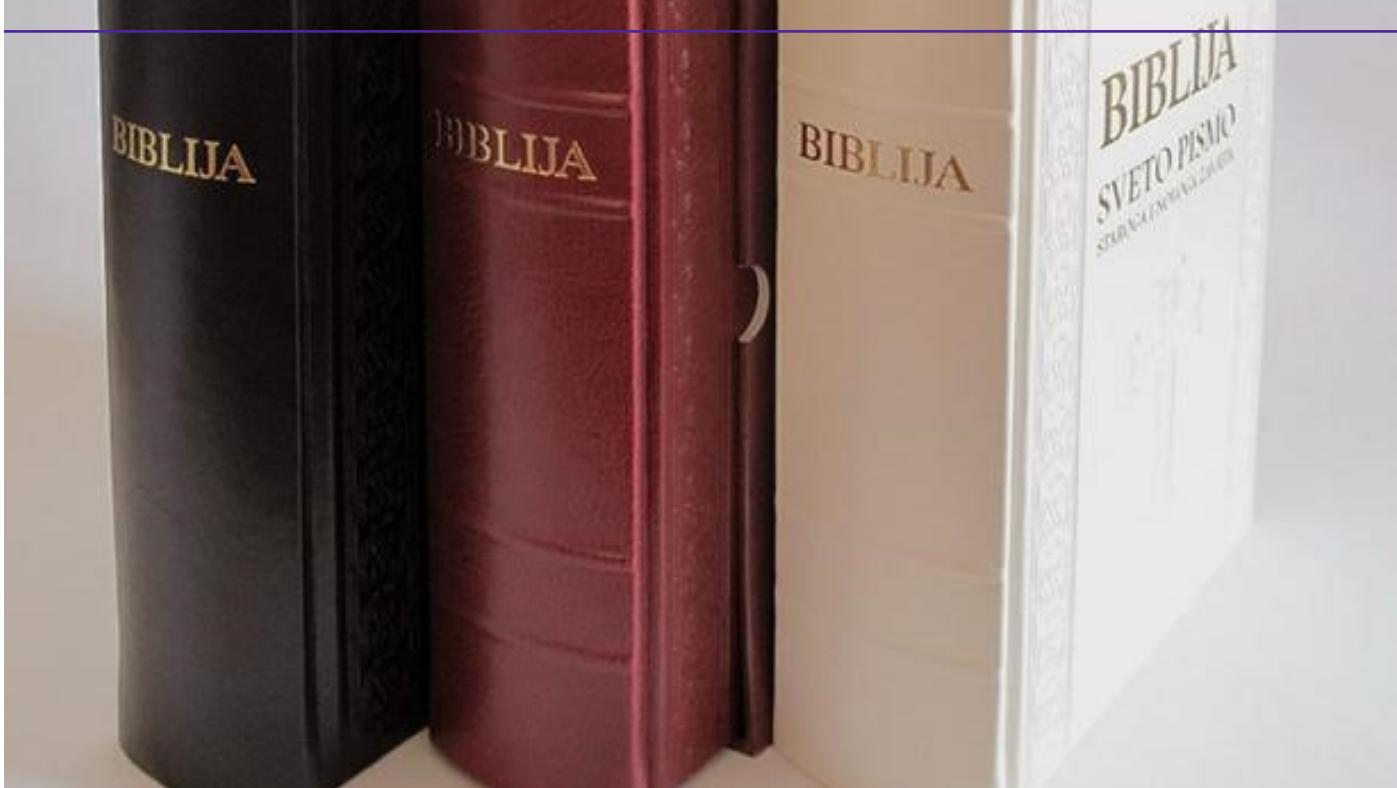
Kako duhovno reagirati na ono što bismo mogli nazvati nametnutim postom od euharistije?

Nametnuti euharistijski post "uskraćenost", prije svega pokazuje da kršćani ostaju solidarni sa svojim sugrađanima pogođenim ograničenjima, koja se tiču i njih samih. "Biti vjernik" ne znači biti privilegiran, i ne svrstava nas iznad naše nevjerujuće braće i sestara. Dijelimo iste radosti, ali i iste patnje. Podjednako smo bespomoći pred bolešću i smrću. Imajući to pred očima, naša vjera pomaže nam prebroditi vrijeme nevolja, i pogibelji. Krist je ljudsku patnju dijelio do kraja i prošao kroz nju. To je upravo značenje "Pashe - Vazma" za što se pripremamo u ovo korizmeno vrijeme. Krist je prošao kroz patnju i smrt ... i uskrsnuo. Obećanje uskrsnuća može nam

pomoći da lakše prođemo iskušenja u kojima se nalazimo. Štoviše, uskrsnuće, novi život, možemo živjeti u središtu našeg sadašnjeg života.

Trenutno stanje, vrijeme bez euharistije, možemo priхватiti kao znak svoje solidarnosti s kršćanskim zajednicama bez svećenika diljem svijeta, ili proganjениh kršćanima koji vrlo rijetko, jednom godišnje, u deset godina, ili uopće nemaju pristup euharistiji. Ta „prisilna“ solidarnost trebala bi u nama stvoriti solidarnosti srca, zajedništvu sa svima onima koji su lišeni euharistijska hrane.

Trebamo shvatiti i razumjeti da euharistija nije pravo, nego nezasluženi i besplatni Božji dar. Ova misao može nas dovesti da postanemo svjesni sreće koju imamo, ili točnije, milosti koju svakodnevno primamo da bismo euharistijskim zajedništvom mogli sudjelovati u Kristovoj smrti i uskrsnuću. Može nam pomoći da nam euharistijska slavlja ne budu ili ne postanu rutina.

Kršćanski živjeti na drugi način

Prisilni "post od euharistije" podsjeća na izreku: "Najbolji je post onaj koji sam ne odabereš". Izreku valja razumjeti u smislu: *u životu je puno stvari koje ja ne biram, ali mogu birati kako će s njima živjeti.*

Zašto tu privremenu uskraćenost ne živjeti kao pripremu za ponovno primanje euharistije, premda ne znamo kada će to biti moguće, s obnovljenom željom za tom duhovnom hranom? Drugim riječima, ovo razdoblje bez mise može biti paradoksalna prilika da rastemo u želji za susretom, dočekujući Boga na obnovljen način. Nije li to značenje korizme?

Paradoksalno je, ali doista, ako to uistinu želimo, izostanak euharistije može nas dovesti do intenzivnijeg življenja korizme. Osim toga, nismo posve lišeni duhovne hrane. "Pisano je: *Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi iz usta Božjih.*" (Mt 4, 4), odgovara Isusu Sotoni u pustinji. Bez obzira na to jesmo li zatvoreni u svom domu, možemo

odvojiti više vremena da se hranimo Božjom Riječju u Svetom pismu. Osobito možemo razmišljati o nedjeljnim biblijskim čitanjima.

Ako osobna molitva i ne zamjeni liturgijsku molitvu, pozvani smo također, kroz sve što se oko nas događa, hraniti se unutarnjom Božjom prisutnošću, koja nas nikada ne napušta, koja samo traži da je dobrodošla, koja je izvor duboke radosti. Uzmimo ovo vrijeme koje nam je dano da dopustimo Onom koji daje život da obnovi dubinu.

Konačno, budimo nadahnuti Duhom da pronađemo konkretnе načine kako pomoći onima koji su izolirani zbog bolesti. Posebno mislimo na roditelje i djecu, na one koji žive sami ili u staračkim domovima. Ako ih ne možemo posjetiti, možemo ih nazvati, pokazati svoju prisutnost i potporu na druge načine.

"I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti!" (Mt 6,4)

Pomazanik, svjetlo i prorok

Iz smrti u život

Ovaj kratki odlomak iz knjige proroka Ezekiela slijedi nakon viđenja suhih kostiju koje se oblače mesom i napokon potpuno oživljuju. Povijesni kontekst jest najava povratka Izraelaca iz babilonskoga sužanstvu u domovinu. Život u sužanstvu uspoređen je sa smrću. Narod je, naime, u grobovima što ukazuje ne samo na njegovo teško stanje u ekonomskom i političkom smislu, nego i u vjerskom. Biti u grobu znači zapravo biti bez nade.

No, Bog govori i u grobovima. Sa slike smrti prorok prelazi na sliku života i to koristeći se rječnikom koji nalazimo u opisu Božjega stvaranja u Knjizi Postanka. Rečenica »I duh svoj udahnut ću u vas...« neodoljivo podsjeća na čin stvaranja čovjeka u Post 2,7: »Jahve, Bog, napravi čovjeka od praha zemaljskog i u nosnice mu udahne dah života. Tako postane čovjek živa duša.« No, treba primijetiti kako prorok Ezekiel umjesto izraza »dah života« kaže »duh svoj« (tj. Božji). Dah i duh različit je prijevod iste hebrejske riječi *ruah*, ali izrazom »duh svoj« prorok Ezekiel ističe da novi život koji će Bog dati svom narodu kad ih izvede iz njihovih grobova nije potpuno isti onomu prije. Narod je isti, ali mu je život nakon izlaska iz groba potpuno nov.

Te nijanse u terminologiji, otvaraju dakako mogućnost da se ovaj tekst proroka Ezekiela čita ne samo u slikovitom nego i punijem smislu. Bog doista može otvoriti grobove i svojim duhom oživiti mrtve. Dokaz za to nam je pred očima. Rečenicom »znat ćete da Ja Gospodin, govorim i činim« prorok ne govori samo o ispunjenju Božje riječi u budućnosti, nego i o njegovu djelu stvaranja. Bog koji je sve stvorio svojom riječju, može i mrtve oživjeti.

Život po duhu

Pavao u ovom tekstu razliku života po tijelu i života po duhu postavlja kao dvije ekstremne suprotnosti po kojima se prepoznaje tko zapravo doista živi. Tijelo je po sebi propadljivo i tko živi po tijelu određen je za propast. No, kršćani nisu u tijelu nego Duhu koji je život pravednosti. Taj Duh prebiva u njima i nadahnjuje svaki njihov čin.

Valja primijetiti da je Duh o kojem se govori definiran kao Duh Božji, Duh Kristov i Duh Onoga koji uskrsi Isusa od mrtvih. No, jasno je da je riječ o istome Duhu. On već sada, dok su još u smrtnom tijelu, prebiva u kršćanima po njihovom životu pravednosti, a svoje će djelo dovršiti kada ih privede punom sudjelovanju u životu uskrslog Krista.

Vincent van Gogh, *Lazarovo uskrsnuće prema Rembrandtu*, <https://www.cathobel.be>

Uskrsnuće i život

Ivan u izvještaju o Lazarovom uskrsnuću prepostavlja da čitatelj poznaje sinoptičku predaju (Evangelije po Luki 10, 38-42) i njegov izvještaj o pomazanju u Betaniji (Iv 12). Riječ je zapravo ne toliko o Lazarovom uskrsnuću, već o njegovom »povratku u život«. Ovo je još jedan od dužih čitanja koje bi trebalo meditirati vrlo detaljno i polako. Evandeoski izvještaj obiluje živim detaljima punim teoloških elemenata. U cijelokupnom Ivanovom evanđelju, ovaj je događaj u samom središtu i na neki način povezuje prvi i drugi dio Evanđelja.

Tri lika, Lazar, Marta i Marija, stavljeni su u odnos s Isusom. Svaki od njih predstavlja drukčije obilježje kršćanske zajednice: Lazar je bolestan i zatim umire, na taj način u sebi sažimlje sve bolesti i smrt koje su prisutne u ljudskoj egzistenciji; njegove sestre opisuju reakciju kršćanske zajednice pred bolešću i smrti - bol, strah, nada, pouzdanje, gubitak. Pojavljuju se također i drugi likovi, kao židovske vlasti, a oni predstavljaju reakciju ostatka svijeta koji će na smrt osuditi Isusa, darivatelja života.

Usred svoje zajednice i pred svjetom Isus riječima i djelima objavljuje Lazarovo uskrsnuće: »Ja sam uskrsnuće i život; tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će«. Ono što razlikuje zajednicu Isusovih »priatelja« od svjetine je upravo vjera u njegovu oživljujuću snagu. Ali opet ni oni ne prihvataju bez poteškoća smisao smrti. Marta govori: »Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro.« Ona provocira njegovu odsutnost, njegovu ograničenu moć i njezino djelovanje, jer još nije svjesna kolika moć dolazi od njega. Isus joj jednostavno odgovara: »Ja sam uskrsnuće i život«. Marta je zamišljala buduće, daleko uskrsnuće, na kraju vremena, kao što su vjerovali farizeji, ali Isus u njoj budi nadu, govoreći daje on uzrok uskrsnuća.

Prvo čitanje: Ez 37, 12-14
Duh svoj udahnut ču u vas da oživite.

Čitanje Knjige proroka Ezekiela

Ovo govori Gospodin Bog: „Ja ću otvoriti vaše grobove, izvesti vas iz vaših grobova, narode moj, i odvesti vas u zemlju Izraelovu! I znat ćete da sam ja Gospodin kad otvorim grobove vaše i kad vas izvedem iz vaših grobova, narode moj! I duh svoj udahnut ču u vas da oživite i dovest ču vas u vašu zemlju i znat ćete da ja, Gospodin, govorim i činim“ – govori Gospodin Bog.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 130,1-8

U Gospodina je milosrđe i obilno je u njega otkupljenje.

Iz dubine vapijem tebi, Gospodine:
 Gospodine, usliši glas moj!
 Neka pazi uho tvoje
 na glas moga vapaja!

*****

Ako se, Gospodine, grijehâ budeš spominjao,
 Gospodine, tko će opstati?
 Al' u tebe je praštanje
 da bismo ti služili.

*****

U Gospodina ja se uzdam,
 duša se moja u njegovu uzda riječ.
 Duša moja čeka Gospodina
 više no zoru straža noćna .

*****

Više no zoru straža noćna
 nek Izrael čeka Gospodina.
 Jer je u Gospodina milosrđe
 i obilno je u njega otkupljenje;
 on će otkupiti Izraela
 od svih grijeha njegovih .

*****

Drugo čitanje: Rim 8, 8-11

Duh onoga koji uskrisi Isusa od mrtvih prebiva u vama.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Rimljanim

Braćo:

Oni koji su u tijelu, ne mogu se Bogu svidjeti. A vi niste u tijelu, nego u Duhu, ako Duh Božji prebiva u vama. A nema li tko Duha Kristova, taj nije njegov. I ako je Krist u vama, tijelo je doduše mrtvo zbog grijeha, ali Duh je život zbog pravednosti. Ako li Duh onoga koji uskrisi Isusa od mrtvih prebiva u vama, onaj koji uskrisi Krista od mrtvih oživit će i smrtna tijela vaša po Duhu svome koji prebiva u vama.

Riječ Gospodnja

Evangelje: Iv 11, 3-7.17.20-27.33b-45

Ja sam uskrsnuće i život.

Čitanje svetoga Evangelja po Ivanu

Lazarove sestre poručiše Isusu:
„Gospodine, evo onaj koga ljubiš,
bolestan je.“

Čuvši to, Isus reče:

„Ta bolest nije na smrt, nego na slavu
Božju, da se po njoj proslavi Sin Božji.“

A Isus ljubljaše Martu i njezinu sestru i Lazaru. Ipak, kad je čuo za njegovu bolest, ostade još dva dana u onome mjestu gdje se nalazio. Istom nakon toga reče učenicima:

„Pođimo opet u Judeju!“

Kad je dakle Isus stigao, nađe da je onaj već četiri dana u grobu. Betanija bijaše blizu Jeruzalema otprilike petnaest stadija. A mnogo Židova bijaše došlo tješiti Martu i Mariju zbog brata njihova. Kad Marta doču da Isus dolazi, pođe mu u susret dok je Marija ostala u kući. Marta reče Isusu:

„Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro. Ali i sada znam: što god zaišteš od Boga, dat će ti.“

Kaza joj Isus:

„Uskrsnut će brat tvoj!“

A Marta mu odgovori:

„Znam da će uskrsnuti o uskrsnuću, u posljednji dan.“

Reče joj Isus:

Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će. I tko god živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada. Vjeruješ li ovo?“

Odgovori mu:

„Da, Gospodine! Ja vjerujem da si ti Krist, Sin Božji, Onaj koji dolazi na svijet!“

Nato Isus, sav potresen upita:

„Kamo ste ga položili?“

Odgovoriše mu:

„Gospodine, dođi i pogledaj!“

I zaplaka Isus.

Nato su Židovi govorili:

„Gle, kako ga je ljubio!“

A neki između njih rekoše:

„Zar on, koji je sljepcu otvorio oči, nije mogao učiniti da ovaj ne umre?“

Isus onda, ponovno potresen, pođe grobu. Bila je to pećina, a na nju navaljen kamen. Isus zapovjedi:

„Odvalite kamen!“

Kaže mu pokojnikova sestra Marta:

„Gospodine, već zaudara. Ta četvrti je dan.“

Kaže joj Isus:

„Nisam li ti rekao: budeš li vjerovala, vidjet ćeš slavu Božju?“

Odvališe dakle kamen. A Isus podiže oči i reče:

„Oče, hvala ti što si me uslišao. Ja sam znao da me svagda uslišavaš; no rekoh to zbog nazočnog mnoštva: da vjeruju da si me ti poslao.“

Rekavši to povika iza glasa:

„Lazare, izlazi!“

I mrtvac iziđe, noge mu i ruke bile povezane povojima, a lice omotano ručnikom. Nato Isus reče:

„Odriješite ga i pustite neka ide!“

Tada mnogi Židovi koji bijahu došli k Mariji, kad vidješe što Isus učini, povjerovaše u nj.

Riječ Gospodnja

Govorim i činim

U prvom današnjem biblijskom čitanju izriče se vjera u Boga koji govori i čini. Naš Bog nije samo uzvišeni govornik mudrih i poticajnih riječi, nego je Otac koji iz ljubavi prema nama čini dobro. I u evanđeoskom odlomku se Isus, za kojega Marta izriče vjeru daje on Krist, pokazuje kao onaj koji govori i čini. Najprije naviješta radosnu vijest o uskrsnuću od mrtvih, a potom svoga prijatelja Lazara oživljuje.

Zgoda opisana u današnjem evanđeoskom odlomku je jedan od tri zapisana slučaja oživljavanja mrtvaca. No, postoji razlika između tih događaja i Isusovoga uskrsnuća. Troje oživljenih ljudi se ponovno vratilo u život kakav su i do tada živjeli, opet podložni slabostima, bolesti i smrti. Isus je uskrsnuo na novi život. Isus je uskrsnuo po Duhu, a mrtvaci su se vratili u tijelo.

Duh svoj udahnut će u vas da oživite

Utješna je činjenica da Bog oživljava od mrtvih. I ne tješimo se pritom samo obećanjem besmrtnosti buduće, nego i spoznajom da nas Bog može i hoće oživjeti svaki put kada zbog grijeha postanemo mrtvaci.

Prava smrt nije tjelesno preminuće. Ta vjerujemo u uskrsnuće tijela i znamo da će Bog jednoga dana oživjeti naša smrtna tijela i suočiti ih tijelu svome slavnome. Prava smrt je smrt naše duše. Naše odreknuće od Boga.

Prava smrt je naše zakapanje u grijeh. Onemogućavanje sebe da smjerno sa svojim Bogom hodimo životnim putem. Predano, s povjerenjem i ljubavlju.

Zato je utješno znati da nas Bog, ako mi to poželimo, hoće i može po svome Duhu izvesti iz naših grobova u koje smo se grijehom zakopali. Da nas hoće i može, kao da ništa nije bilo, ponovno nadahnuti svojim Duhom i odvesti u zemlju u koju pripadamo. U svijet u koji pripadamo.

Udaljenost i blizina

Naša udaljenost od konkretnog čovjeka pogodena bolešcu i patnjom, najčešće nas čini promatračima. Isus nije bio promatrač ili neovisni procjenitelj. Čini se da je empatična vjera uvijek preuzimanje dijela problema na vlastita pleća. Što je manje takve vjere, sve više je one koja sve zna, sve rješava, sve tumači i pronalazi razloge ali iz pristojne udaljenosti. Ne događa li se i nama, ili barem među nama, da suosjećamo s onima dalekim, ali i nedostupnima, dok prema bliskima ili čak najbližima katkad nemamo primjerenog osjećaja?

Prema mjeri vlastite umiješanosti u konkretne živote ljudi vjerojatno ćemo najbolje moći procijeniti koliko smo i jesmo li uopće vjernici.

Anton Šuljić, *Sagraditi kuću*, KS, Zagreb, 2010.

Marko Ivan Rupnik, *Lazarovo uskrsnutje*, www.mir.hr

Svaki naš grijeh je smrt koja nam onemogućuje da hodimo u Božjoj blizini. Svako naše pokajanje je mogućnost života.

Sada je pred nama izbor: želimo li uskrsnuti ili se zadovoljavamo oživljavanjem. Oživjeti znači isповједити svoje grijeha, zadovoljiti formu i nastaviti po starom. Naše misli, riječi i djela ostaju isti. Opet smo podložni slabostima, bolesti i smrti.

Uskrsnuti znači isповједiti svoje grijeha donoseći odluku za promjenu života. Ne želim više, kao što veli današnje drugo biblijsko čitanje, živjeti po tijelu, nego želim živjeti po Duhu Božjem. Jer kakvog duha imamo, takvi smo. Zato želim biti od Duha Kristova. Želim promijeniti svoje misli, riječi i djela. Želim ih uskladiti s Božjom voljom. Želim poput Boga govoriti i činiti dobro.

Duh prebiva u nama

Duh koji prebiva u nama je Životvorac. On nas nadahnjuje da u punini živimo ovaj život.

No život koji nam je darovan nije samo radi nas. On nam je darovan i da bismo bili primjer drugima. Svaki put kada nas Božja

ljubav oživi i spasi iz groba grijeha postajemo primjer drugim ljudima. Postajemo, poput Lazara, poticaj da se povjeruje u Krista.

I što smo duže u tom grobu, što je zadah nesnosniji, to se više na nama pokazuje ljubav Božja i njegovo svemoguće milosrđe.

Odriješi te ga i pustile neka ide

Kao što su Lazara oslobodili od povoja kojim je bio omotan da bi mogao nastaviti dalje živjeti oživljen Duhom, tako je potrebno da i mi s ljubavlju prihvaćamo onoga koga je Božja ljubav oživjela. Potrebno ga je osloboditi od predrasuda i osuđivanja kojim smo ga povezali kad je položen u grob grijeha. Potrebno je s radošću i zahvalnošću priхватiti čovjeka koji mrtav bijaše, a sada opet živi.

Ispovijed i pričest u neredovitim obiteljskim situacijama

Crkveni pravnik tumači crkvene odredbe o (ne)mogućnostima sudjelovanja u slavljima sakramenata pokore i pričesti osoba koje žive u neredovitim obiteljskim situacijama

Crkva ispovijeda da su ženidba i obitelj od Boga ustanovljeni u samom stvaranju te usmijereni k ispunjenju u Isusu Kristu. Stoga je duboko uvjerenja da se jedino prihvaćanjem Božjeg nauma o ženidbi može osigurati puno ostvarenje svake nade i sreće koju čovjek s pravom očekuje u ženidbi i obitelji. Ona je svjesna da je dobro ženidbenih drugova, njihove djece ali i društva i Crkve, povezano s dobrom obitelji.

Naum Boga Stvoritelja i Otkupitelja o ženidbi se odnosi i na bitna svojstva ženidbe, a to su jednost i nerazrješivost. Ta svojstva po volji Božjoj pripadaju ne samo kršćanskoj nego i nekršćanskoj ženidbi. Nerazdruživo jedinstvo bračnog zajedništva uspostavlja se snagom ugovora, saveza te muž i žena »više nisu dvoje, nego jedno tijelo« (Mt 19, 6; usp. Post 2, 24). Dakle, prema nauku Katoličke Crkve, utemeljenom na Bibliji, ženidbu može sklopiti samo jedna muška i jedna ženska osoba. Uz to značajka bračnog

života je također njegova nerazrješivost koja se odnosi na trajnost ženidbene veze. Zauvijek ostati vjerni jedno drugome - unatoč iskušenjima, teškoćama i kušnjama - jest poziv i zapovijed posebno za vjernike. Naime, oni su poslušni Gospodinovim riječima: »Što Bog združi, čovjek neka ne rastavlja« (Mt 19, 6). »Iz valjane ženidbe nastane među ženidbenim drugovima veza koja je po svojoj naravi trajna i isključiva; osim toga, u kršćanskoj se ženidbi bračni drugovi posebnim sakramentom okrjepljuju i kao posvećuju za dužnosti i dostojanstvo svojega stanja«

U vezi s mogućnosti ispovijedi i pričesti vjernika koji žive u situacijama koje su neredovite s vjerskog i građanskog gledišta treba razlikovati slučajeve u kojima su vjernici u smrtnoj pogibelji i one u redovitim prilikama.

U slučajevima smrtne pogibelji

Prema Zakoniku kanonskog prava, kanon 976 - Svaki svećenik, makar nema ovlasti za ispovijedanje, valjano i dopušteno odrješuje od svih cenzura i grijeha sve pokornike koji se nalaze u smrtnoj pogibelji, iako je prisutan ovlašteni svećenik.

Sada važeći Zakonik kanonskoga prava, dakle, ne postavlja nikakve uvjete ni za

valjanost, a ni za dopuštenost odrješenja sviju grijeha pa i crkvenih kazna ako se pokornik nalazi u smrtnoj pogibelji; jasno da i taj vjernik, da bi primio spasonosni lijek sakagenta pokore, »treba da bude tako raspoložen da se, pošto se odreče grijeha koje je počinio i pošto stvori odluku da će se popraviti, vrati Bogu«.

Smrtna pogibelj

Smrtna pogibelj ili opasnost (nije smrtni čas, kada je već »duša na jeziku«) postoji u svim onim slučajevima kad se razborito može suditi da bi mogla nastupiti smrt. Sud o smrtnoj pogibelji ne mora donijeti stručnjak, liječnik nego o tome odlučuje - pogotovo ako ima i njegovo mišljenje - svećenik. Uzrok zbog kojega bi mogla uslijediti smrt može biti teška bolest, operacija, teški porod, rat, elementarna nepogoda...; smrtna pogibao postoji već u slučaju da se jednakom vjerojatnošću može uzeti da će vjernik umrijeti odnosno da će ostati na životu. U tom slučaju svaki svećenik može odriješiti valjano i dopušteno svakog pokornika od svakog grijeha pa i crkvene kazne, uključujući i sukrivca u grijehu protiv šeste Božje zapovijedi. Nakon isповijedi jasno je da ga može i treba pričestiti. Treba naglasiti da se čak i izopćenom svećeniku, kojemu je zabranjeno slaviti sakramente,

zabранa isповijedi obustavlja u slučaju smrtnе pogibelji. I ne samo to, nego u smrtnoj opasnosti baš svaki svećenik dužan je isповједiti vjernika. Zakonik kanosnkog prava kaže da oni koji su odriješeni u smrtnoj pogibelji od određene i proglašene cenzure ili cenzure pridržane Apostolskoj Stolici, dužni su, pošto se oporave, obratiti se mjerodavnoj vlasti. Uvijek, a pogotovo u smrtnoj pogibelji, kao i ostale ovdje spomenute odredbe, imaju pred očima »spasenje duša, koje u Crkvi mora uvijek biti vrhovni zakon«.

Dakle, ako se vjernici nalaze u smrtnoj pogibelji a žive u neredovitim situacijama - u »braku na probu«, »u slobodnoj vezi«, ako su sklopili samo građansku ženidbu, ako su razvedeni i ponovno građanski vjenčani, rastavljeni i razvedene osobe koje se nisu ponovno vjenčane... - mogu se isповједiti i pričestiti, no jasno je da trebaju biti ispunjeni i redoviti uvjeti koji se traže da bi se dobilo sakramentalno odrješenje grijeha. Treba nadodati i naglasiti da to vrijedi samo za one koji se nalaze u smrtnoj pogibelji. Ako je samo jedna osoba u smrtnoj pogibelji, samo se ona može isповјediti i pričestiti, a druga koja to nije, ne može primiti spomenute sakramente.

U redovitim prilikama

Papa Ivan Pavao II - na temelju prijedloga i zaključaka biskupske sinode održane u Rimu 1980 - u pobudnici *Obiteljska zajednica - Familiaris consortio* iz 1981 (OZ) daje odgovore na nekoliko neredovitih obiteljskih situacija koje se šire i među katolicima s ozbiljnom opasnošću za samu obiteljsku ustanovu i društvo kojega ona čini temeljnu stanicu.

Brak na probu

Rimski prvosvećenik ističe da je ta neredovita situacija neprihvatljiva jer i sam *ljudski razum* govori da se ne može govoriti »o 'probi' kad je riječ o ljudskim osobama, čije dostojanstvo traži da one uvijek i jedino budu predmet ljubavi i darivanja koje nema nikakve, ni vremenske ni bilo kakve druge granice«. Uz to »Crkva sa svoje strane ne može dopustiti takvu vrstu sjedinjenja ni iz drugih razloga koji proistječu iz vjere«. Stoga se te osobe u redovitim prilikama ne mogu ni isповjediti ni pričestiti.

Slobodne veze

Slobodna veza je veza između muške i ženske osobe koja nema ni građansku ni vjersku javno priznatu institucionalnu vezu. Neki žive u takvim vezama zbog gospodarskih, kulturnih i vjerskih teškoća; drugi zbog prezira, osporavanja ili odbacivanja društva, obiteljske ustanove, društveno-političkog poretku ili jednostavno zbog užitka; treći zbog neznanja i siromaštva ili zbog straha da sklope trajnu i konačnu vezu; neki zbog

običaja da prava ženidba nastaje nakon nekog vremena i poslije rođenja djeteta... Papa naglašava da iz »slobodnih veza« nastaju teške posljedice »bilo s vjerskog i čudorednog gledišta (gubitak vjerskog smisla ženidbe promatranog u svjetlu Božjeg saveza s njegovim narodom; gubitak milosti sakramenta; velika sablazan), bilo pak s društvenog gledišta (rušenje pojma obitelji; slabljenje osjećaja vjernosti, pa i prema društvu; moguće psihološke traume kod djece; isticanje sebičnosti)«. Takve se osobe, u redovitim prilikama, ne mogu pripustiti sakramentima.

Katolici vezani jedino građanskom ženidbom

Zenidba katolika, makar samo jedna stranka bila katolička, »ravna se ne samo prema božanskom nego i prema kanonskom, crkvenom pravu«. Dakle, ako katolici ili katolik radi bilo kojeg razloga, u redovitim prilikama, sklopi samo građanski brak ili odgađa slavljenje crkvene ženidbe, Crkva to nikako ne može prihvatiti, ta ženidba je za nju nevaljana. Ona naglašava nužnu vezu između izbora života i vjere koju katolici ili katolik isповijeda. Stoga pastiri Crkve trebaju prema njima pokazivati veliku ljubav i trebaju ih poticati da sklope i crkvenu ženidbu, »nažalost, ipak, ne mogu ih pripuštati sakramentima«.

Dr. Matija Berljak
Ispovijed i pričest u neredovitim obiteljskim situacijama
Glas Koncila, broj 19 (1611), 8.5.2005.

Mali vjeronaučni leksikon

Kardinal

Kardinal, crkveni latinski *cardinalis*, od kasnolatinskoga *cardinalis*: *stožerni*, u katoličkoj crkvenoj hijerarhiji, najviša crkvena služba poslije pape. Član je kardinalskog zbora, koji bira i savjetuje papu. Kardinale imenuje papa među đakonima (kardinali đakoni), među svećenicima (kardinali svećenici) i među biskupima (kardinali biskupi). Njihova imena objavljuje u konzistoriju.

Kurijalni kardinali stolju u Rimu i djeluju u različitim konzistorijima, a *rezidencijalni kardinali* upravljaju svojim biskupijama. Nose kleričku odjeću posebne purpurne boje s karakterističnim šeširom. Imaju poseban grb i oslovljavaju se titulom *uzoritost (eminencija)*.

Naslov se javlja u VIII. Stoljeću. U početku davao se rimskim župnicima i kanonicima poznatijih rimske crkave. Od 1567. dodjeljuje se samo članovima Kardinalskoga zbora i postupno se internacionalizira. Od 1965. broj kardinala više nije ograničen. Novim propisima (1970) kardinali stariji od 80 godina isključeni su iz izbora za budućega papu.

Kardinalski zbor

Kardinalski zbor, latinski *sacrum collegium, sveti zbor*, izborne i savjetodavno crkveno tijelo koje od 1059. bira papu i upravlja Katoličkom crkvom u vrijem od smrti prethodnog do izbora novog pape. U XVI. stoljeću mogao je imati najviše sedamdeset članova (šest kardinala biskupa, pedeset kardinala svećenika i četrnaest kardinala đakona). Poslije Drugog vatikanskog koncila broj kardinala više nije ograničen

NAŠI POKOJNI

JOSIP JOVIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Plitvice, 31. ožujka 1991.

DARKO DEAK,

PU sisačko - moslavačka, Kutina, 31. ožujka 1993.

MIROSLAV ORNIK,

PU karlovačka, u službi, Karlovac, 1. travnja 1991.

GABRIJEL KURUC,

PU primorsko - goranska, u službi, Bosanci, Duga Resa, 2. travnja 1998.

SAŠA RUŽIĆ,

PU požeško - slavonska, Pakrac, 3. travnja 1994.

MIRO MARČAC,

PU karlovačka, 4. travnja 1994.

POČIVALI U MIRU!
